

Sommargyllingens förekomst i Skåne

*The occurrence of the Golden Oriole
Oriolus oriolus in Scania*

Niklas Hedenström & Erik Svensson

Sommargyllingen Oriolus oriolus är från mitten av maj och framåt ett särskilt trevligt inslag i Skånes fågelvär. Arten har ett av sina starkaste fästena på Revingefältet och i Krankesjöområdet men är även talrik på Österlen, framförallt i områdena kring Ravlunda skjutfält. Under senvåren och den tidiga försommaren rör sig många ornitologer ute i markerna för att lyssna efter sommargyllingen och dess vackra sång. I den här artikeln redovisas en inventering som gjorts under våren 1995 runt Krankesjöområdet, tillsammans med inrapporterade observationer från övriga Skåne.

Med anledning av 1994 års provinventering av sommargyllingen (Hedenström & Svensson 1995) genomfördes en mer omfattande inventering under 1995. Även detta år koncentrerades arbetsinsatsen till Revinge och Krankesjöområdet, som verkar vara några av artens kärnområden i Skåne. Efter upprop i *Anser* har rapporter kommit in från övriga landskapsdelar vilka här redovisas i kartform.

Säsongen börjademycket lugnt under andra halvan av maj för att komma igång mer kraftfullt i första halvan av juni. Resultaten tycks vara jämförbara med 1994 års inventering, och många observationer kommer från samma lokaler. Sammanfattningsvis så tycks Revinge, Krankesjöområdet och Ravlunda tillhöra artens starkaste fästena i Skåne.

Allmän metodik

Krankesjöområdet har legat till grund för vår studie så gott som dagligen från mitten av maj till senare delen av juni, under framförallt morgon- och kvällstimmar. En enstaka observation med sång har faktiskt gjorts efter solens nedgång. Liksom förra året har alla observerade eller hörda individer prickats in på detaljerade

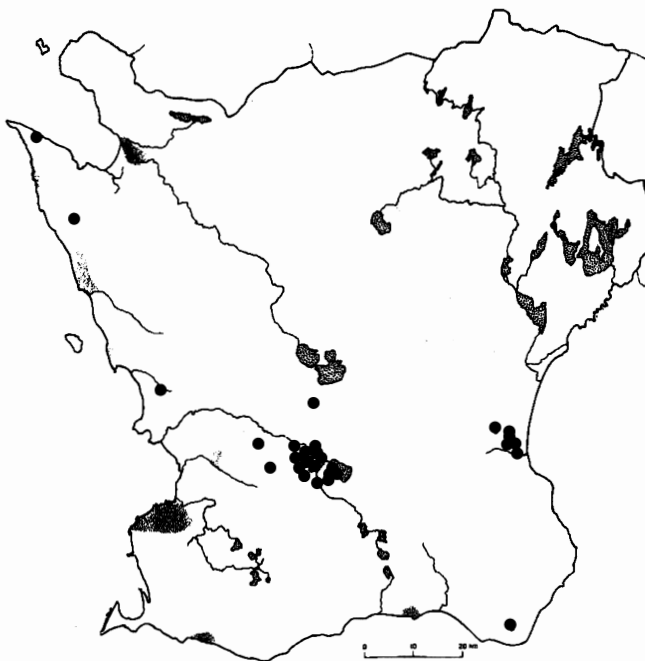

Foto: Tommie Skoog

lokalkartor. När en lokal hyst en gylling vid flera besökstillfällen så har vi tolkat detta som en stationär individ. Vidare har vi också noterat när vi hört flera gyllingar samtidigt på en lokal, detta i syfte att få en uppskattning av det totala antalet individer. Här kan viss tvekan råda då vissa individer kan röra sig mycket snabbt från en dunge till en annan, innan de helt plötsligt uppträder i den första dungen igen.

Resultat och diskussion

För Skåne som helhet har rapporter om sommargyllingar kommit från framförallt Österlen och Revingefältet, men arten observerades också i Kullabygden (Figur 1). På Österlen har gyllingar framförallt observerats kring Ravlunda, Hagestad och Drakamöllan. Både enstaka hanner och hanner i grupp samt par har setts på de olika områdena, flöjtande och uppträdande inför varandra. Insträckande individer har observerats på hög höjd vid kusten i närheten av Ravlunda skjutfält. Från Ravlunda skjutfält har åtskilliga observationer gjorts av sjungande individer. Hela 54 obser-

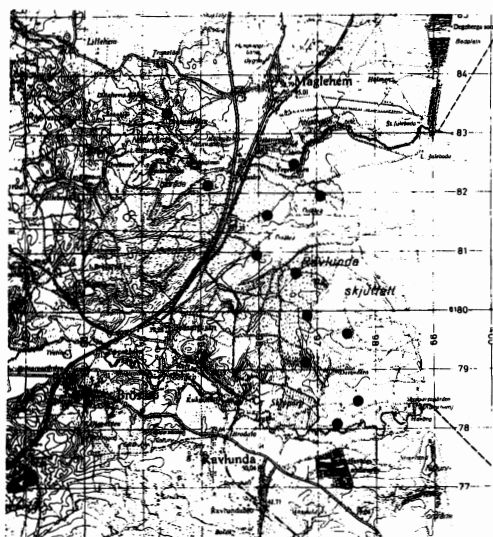

Figur 1. Karta med inrapporterade sommargyllinglokaler i Skåne under 1995.

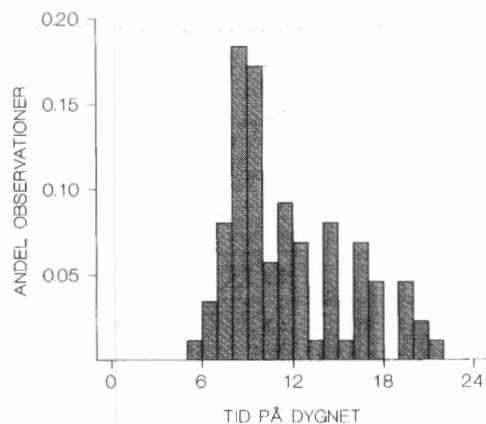
vationer gäller sjungande och sedda hanner och endast 4 honor har inrapporterats. Flera av rapporterna gäller troligen samma individer och vi bedömer antalet stationära hanner i Ravlundaområdet till c:a. 12 (Figur 2).

Sommargyllingen är inte, vilket ibland hävdas, endast aktiv under morgontimmarna, utan är syn- och hörbar under större delen av dagen. En mycket bra observationstid för arten är faktiskt från sen eftermiddag fram till solens nedgång. Den som är intresserad av att göra en sommargyllingsexkursion kan således gärna åka ut några kvällstimmar efter arbetet i slutet av maj och början av juni. Av Revingeobservationerna att döma ligger dock aktivitetstoppen under de tidiga morgontimmarna (Figur 3).

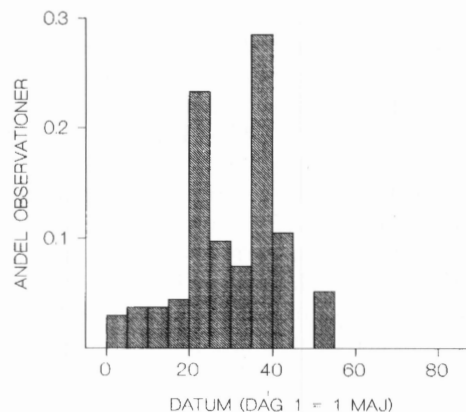
För Krankesjö- och Revingeområdet rör det sig om drygt 25 observerade sommargyllingar i olika dungar och under olika tidpunkter på dygnet. Alla hanner lyckas troligen inte attrahera honor och det är ett klart överskott av hanner bland observationerna (Revinge: 88 %

Figur 2. Karta över stationära sommargyllingar på Ravlunda-fältet under 1995.

Figur 3. Frekvensfördelning av sommargyllingobservationer i relation till tidpunkt på dygnet (Revingefältet).

Figur 4. Frekvensfördelning av sommargyllingobservationer i relation till tidpunkt på säsongen (Revingefältet): Dag 1 = 1 maj.

Figur 5. Karta visande stationära sommargyllingar på Revingefältet under 1995.

av totalt 125 observationer; övriga Skåne: 85 % av totalt 81 observationer). Det verkar även i år vara en större topp i slutet av maj och den första tiden i juni för att sedan avta igen (Figur 4).

Liksom under 1994 handlar det om samma skogsdungar plus en del nya med bland-, ek-, bok- och björkskog gärna med tjärnar eller träskinslag (Figur 5). Sommargyllingarna var denna säsong i än större utsträckning koncentrerade till området norr om Krankesjön, framförallt nordväst om Fönesjön. I en av dungarna, som har ett stort inslag av tall, uppträdde vid ett tillfälle 5-6 olika fåglar samtidigt! Överhuvudtaget så uppträder sommargyllingarna inte sällan i grupper långt in på häckningssäsongen: I Stensoffaområdet sågs t. ex. 3-4 adulta individer i flöjtande sällskap så sent som den 20 juni.

Litteratur

Hedenström, N. & Svensson, E. 1995. Sommargyllingens förekomst runt Krankesjön. *Anser* 34: 17-19.

Summary

In this article, we report the results of a census of Golden Orioles (Oriolus oriolus) in the province of Scania (Southern Sweden) during spring and summer of 1995. We compare our results with a previous census (Hedenström & Svensson 1995) and try to estimate the number of stationary individuals in some of its core areas. We estimate that there were about 25 stationary males in the Revinge Area and about 12 in the Ravlunda Area. Observations have also been reported from other parts of Österlen (Hagestad and Drakamöllan) and Kullabygden. We also present data regarding the distribution of the observations over the season and in relation to time of day.

Niklas Hedenström, Måsvägen 10A,
222 34 Lund.

Erik Svensson, Zoologiska Avdelningen,
Ekologihuset, 223 62 Lund.

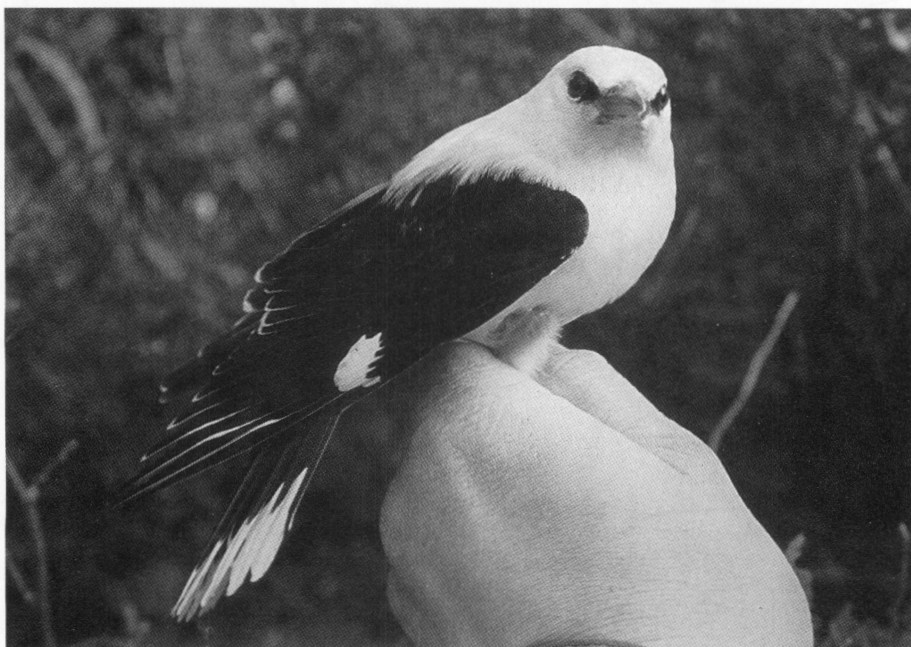

Foto: Tommie Skoog